

Ochrona dzieci przed gruźlicą

Szczepionka BCG i Twoje dziecko

Szczepienie – najbezpieczniejszy sposób na ochronę
Twojego dziecka

Ta ulotka zawiera informacje na temat szczepionki BCG (Bacillus Calmette-Guerin) stosowanej u dzieci jako ochrona przed gruźlicą.

Co to jest szczepionka BCG?

Szczepionka BCG zawiera osłabioną postać bakterii (zarazków) wywołujących gruźlicę. Takie osłabione bakterie nie wywołują choroby, lecz pomagają dziecku uodpornić się na gruźlicę w przypadku ewentualnego kontaktu z chorobą.

Co to jest gruźlica?

Gruźlica to groźna choroba zakaźna, która u małych dzieci może prowadzić do gruźliczego zapalenia opon mózgowych (opuchnięcia błon mózgu). U dzieci starszych i dorosłych zazwyczaj atakuje płuca, choć może też zaatakować węzły chłonne, mózg lub kości. Większość osób w Wielkiej Brytanii udaje się w pełni wyleczyć, choć trwa to nawet kilka miesięcy.

Jak można zarazić się gruźlicą?

Gruźlicą można zarazić się od kaszlącej osoby, której płuca lub krtani zostały już zaatakowane przez prątek gruźlicy. Podczas kaszlu osoby te wydzielają kropelki śliny zawierające zarazki. Jeśli przy oddychaniu kropelki dostaną się do organizmu, może dojść do zarażenia. Chociaż kropelki te mogą unosić się w powietrzu przez dłuższy okres, do zarażenia dochodzi na ogół przy bliskim i długotrwałym kontakcie z chorą osobą.

Jak często występuje gruźlica?

W Zjednoczonym Królestwie w latach pięćdziesiątych notowano w skali roku ponad 50 000 nowych przypadków zachorowań na gruźlicę. Obecnie liczba ta spadła do poziomu około 7 000 nowych zachorowań każdego roku. Stanowi to jednak tendencję wzrostową w porównaniu z 5 500 nowymi przypadkami rocznie we wczesnych latach dziewięćdziesiątych. Dlatego też, nawet jeśli prawdopodobieństwo zarażenia jest niewielkie, należy wiedzieć, jakie są objawy gruźlicy. Jest to szczególnie ważne, ponieważ gruźlica jest chorobą występującą globalnie. Przy wzrastającej liczbie ludzi podróżujących po całym świecie rośnie ryzyko, że osoby, które mieszkały lub pracowały za granicą, zetkną się z chorobą lub przywiozą ją ze sobą do Wielkiej Brytanii.

Jakie są objawy gruźlicy?

Gruźlica może zaatakować niemal każdy narząd ciała, co sprawia, że jej objawy są zróżnicowane. Oznaki choroby mogą być inne u dzieci i u osób dorosłych. Jednakże, ponieważ gruźlica jest chorobą zakaźną, istotna jest umiejętność jej rozpoznania u innych.

Konieczna jest wizyta u lekarza, jeśli dziecko lub członek rodziny ma następujące objawy:

- **kaszel trwający przez ponad 3 tygodnie,**
- **gorączka,**
- **pocenie się, zwłaszcza nocą,**
- **spadek wagi ciała,**
- **uczucie zmęczenia,**
- **krwioplucie.**

Dlaczego szczepionkę BCG podaje się małym dzieciom?

W Zjednoczonym Królestwie, jak i w wielu innych krajach, BCG podaje się małym dzieciom, które są bardziej niż ogół społeczeństwa narażone na kontakt z chorym na gruźlicę. Dzieje się tak, ponieważ mieszkają one na obszarze o wysokim współczynniku występowania gruźlicy, bądź też ich rodzice lub dziadkowie pochodzą z kraju o wysokiej zachorowalności na tę chorobę. Dotyczy to przede wszystkim dzieci mieszkających w dużych miastach. Zazwyczaj szczepionkę podaje się dzieciom zaraz po urodzeniu, jeszcze w szpitalu, choć można ją podać w dowolnym czasie.

Jak stosuje się szczepienie BCG?

Najczęściej szczepionkę BCG podaje się dziecku poprzez zastrzyk w górną część lewego ramienia.

Czy występują jakieś skutki uboczne?

Natychmiast po zastrzyku pojawia się nabrzmiaty pęcherzyk. Oznacza to, że wstrzyknięcie zostało przeprowadzone w prawidłowy sposób.

W przeciągu 2 do 6 tygodni po zastrzyku pojawia się mała krostka. Przez kilka dni miejsce to może być mocno podrażnione, lecz powinno stopniowo zagoić się, jeśli rana pozostanie odkryta. Po zagojeniu może pozostać niewielka blizna.

Czasami u dzieci w miejscu szczepienia może wytworzyć się płytkie owrzodzenie. Jeśli towarzyszy mu ropna wydzielina i rana wymaga zakrycia, należy stosować suchy opatrunek, nigdy plaster, aż do pojawienia się strupka. Tego typu rana może goić się nawet przez kilka miesięcy.

Jeżeli istnieje podejrzenie zakażenia rany, należy skontaktować się z lekarzem.

Czy istnieją przeciwwskazania dotyczące stosowania szczepionki BCG u dzieci?

Jak w przypadku większości szczepień nie należy szczepić lub należy przesunąć szczepienie na późniejszy okres, jeżeli dziecko:

- ma wysoką gorączkę,
- jest leczone na raka lub inną poważną chorobę, co osłabia jego system odpornościowy,
- jest zakażone wirusem HIV, lub
- cierpi na schorzenie skórne, np. egzemę.

Dodatkowe informacje

Standardowe szczepienia na tyfus, tężec, kszusiec (koklusz), polio, Haemophilus influenzae typu b (hib) oraz na zapalenie opon mózgowych typu C podaje się dzieciom w 2 miesiącu życia, niezależnie od szczepienia BCG.

Jednakże należy przestrzegać, aby nie podawać dziecku innej szczepionki w to samo ramię przez przynajmniej 3 miesiące po szczepieniu BCG.

W przeciwnym razie może dojść do obrzęku okolicznych węzłów chłonnych. Należy również upewnić się, że szczepienie BCG zostało odnotowane w książeczce zdrowia dziecka dla przyszłego użytku [*Personal Child Health Record (PCHR)*].

Kraje o wysokim współczynniku zachorowalności na gruźlicę

Poniżej została umieszczona lista krajów o wysokim współczynniku zachorowalności na gruźlicę. Jeśli odpowiedzą Państwo „**TAK**” na dowolne z poniższych pytań, dziecko powinno otrzymać szczepienie BCG (jeśli jeszcze go nie miało).

- Czy Państwo, Państwa rodzina, ojciec dziecka lub ktoś z jego rodziny pochodzą z dowolnego z tych krajów?
- Czy planują Państwo mieszkać wraz z dzieckiem przez okres dłuższy niż 1 miesiąc w jednym z tych krajów? Bądź też, czy planują Państwo w najbliższej przyszłości częste podróże do jednego z tych krajów?
- Czy w domu lub w otoczeniu przebywa osoba, która ma długotrwały, bezpośredni kontakt z dzieckiem, a która jest, bądź była chora, na gruźlicę lub też pochodzi z jednego z tych krajów?

Afganistan	Indie	Peru
Afryka Południowa	Indonezja	Republika Dominikany
Albania	Irak	Republika Korei
Algieria	Japonia	Republika Mołdawii
Angola	Jemen	Republika
Arabia Saudyjska	Kambodża	Środkowoafrykańska
Arabska Republika Syryjska	Kamerun	Republika Zielonego
Argentyna	Katar	Przylądka
Armenia	Kazachstan	Ruanda
Azerbejdżan	Kenia	Rumunia
Bahrain	Kirgistan	Salwador
Bangladesz	Kiribati	Samoa
Belize	Kolumbia	Samoa Amerykańskie
Benin	Komory	Senegal
Białoruś	Kongo	Serbia i Czarnogóra
Boliwia	Koreańska Republika	Seszele
Bośnia i Hercegowina	Ludowo-Demokratyczna	Sierra Leone
Botswana	Kuwejt	Singapur
Brazylia	Laotańska Republika	Somalia
Brunei Darussalam	Ludowo-Demokratyczna	Sri Lanka
Bułgaria	Lesotho	Suaziland
Burkina Faso	Liberia	Sudan
Burundi	Litwa	Surinam
Butan	Łotwa	Tadżykistan
Chiny	Macedonia, była republika	Tajlandia
Chorwacja	Jugosławii	Timor Wschodni
Czad	Madagaskar	Togo
Demokratyczna Republika	Malawi	Tokelau
Kongo	Malezja	Tonga
Dżibuti	Mali	Turcja
Ekwador	Mariany Północne	Turkmenistan
Erytrea	Maroko	Tuvalu
Estonia	Mauretania	Uganda
Etiopia	Mauritius	Ukraina
Federacja Rosyjska	Meksyk	Uzbekistan
Federalne Stany Mikronezji	Mongolia	Vanuatu
Filipiny	Mozambik	Wenezuela
Gabon	Myanmar	Wietnam
Gambia	Namibia	Wybrzeże Kości Słoniowej
Ghana	Nepal	Wyspy Bahama
Gruzja	Niger	Wyspy Cooka
Guam	Nigeria	Wyspy Marshalla
Gujana	Nikaragua	Wyspy Salomona
Gwatemala	Nowa Kaledonia	Wyspy Świętego Tomasza i
Gwinea	Pakistan	Książęca
Gwinea Równikowa	Palau	Zambia
Gwinea-Bissau	Panama	Zimbabwe
Haiti	Papua Nowa Gwinea	Zjednoczona Republika
Honduras	Paragwaj	Tanzanii

Pamiętaj, że leczenie gruźlicy trwa bardzo długo. Zapobieganie jest dużo łatwiejsze.

NHS Direction 08 45 46 47

Dalsze informacje

Dalsze informacje na temat jak uchronić siebie, swoją rodzinę i przyjaciół przed gruźlicą można otrzymać:

- dzwoniąc pod numer NHS Wales Direct – 0845 4647
- od lekarza lub
- poprzez kontakt z TB Alert, organizacją charytatywną działającą na rzecz upowszechnienia wiedzy na temat gruźlicy i jej zwalczania na całym świecie:

TB Alert
22 Tiverton Road
London
NW10 3HL
Telefon: 0845 456 0995
E-mail: info@tbalert.org
Nr rejestru: 1071886

Można też odwiedzić następujące strony internetowe:

www.who.int
www.hpa.org.uk
www.tbalert.orgn
www.dh.gov.uk
www.immunisation.nhs.uk

NHS Wales Direct Interactive – interaktywny serwis zawierający ogólne informacje na temat zdrowia, dostępny dla odbiorców telewizji cyfrowej po naciśnięciu interaktywnego przycisku na pilocie.

Niniejsza ulotka informacyjna jest również dostępna na witrynie Głównego Lekarza Krajowego dla Walii [*Chief Medical Officer for Wales*]:

www.cmo.wales.gov.uk/content/work/immunisation/index-e.htm

w następujących językach:

angielskim	pandżabi
arabskim	perskim
bengalskim	polskim
bułgarskim	portugalskim
chińskim	rosyjskim
czeskim	somalijskim
francuskim	swahili
gujarati	tagalog
hindi	urdu
hiszpańskim	walijskim
kurdyjskim (sorani)	wietnamskim
lingala	

Kopie ulotki można również pobrać ze strony internetowej lub uzyskać, kontaktując się z:

Public Health Protection Division
Welsh Assembly Government
Cathays Park, Cardiff, CF10 3NQ

E-mail: jenny.thorne@wales.gsi.gov.uk
Telefon: Neil Robins 029 2082 5397 lub
Matthew Thomas 029 2082 5410

Niniejszy tekst został opracowany na podstawie oryginalnej publikacji *Department of Health*.

Ulotka ta została wydana przez *Welsh Assembly Government*